

TILAPÄISEN VALIOKUNNAN KOKOONTUMINEN 13.5.2025 KLO 17.00–17.22 VALTUUSTOSALISSA

OSALLISTUJAT: Anitta Jaakola, puheenjohtaja paikalla
Jari Hintsala poissa, ilm. esteestä
Markus Ranua paikalla
Petri Manninen paikalla
Sari Haarahiltunen poissa
varajäsenet:
Tiina Torvinen paikalla

1 § Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 17:00.

2 § Kokouksen sihteerin valinta:

Valittiin kokouksen sihteeriksi Markus Ranua.

3 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

4 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

5 § Kunnanhallituksen lausunto

Kuulemiskirjeet on lähetetty valtuuston 1. varapuheenjohtajalle ja 2. varapuheenjohtajalle sekä lisäksi pyydetty lausunto kunnanhallitukselta. Valtuuston puheenjohtajaa on kuultu aiemmin. Määräaika kuulemiskirjeiden vastaamisen osalta on ollut 14.4.2025 klo 16.00. Kunnanhallituksen lausunnon määräaika on 15.4.2025. Lausunto on liitteenä.

Päätösesitys: Todetaan kunnanhallituksen lausunto, joka on annettu 5.5.2025.

Päätös: Todettiin kunnanhallituksen lausunto ja liitetään se pöytäkirjan liitteeksi.

6 § Kuulemiskirjeet

Kuulemiskirjeet on lähetetty valtuuston 1. varapuheenjohtajalle ja 2. varapuheenjohtajalle sekä lisäksi pyydetty lausunto kunnanhallitukselta. Valtuuston puheenjohtajaa on kuultu aiemmin. Määräaika kuulemiskirjeiden vastaamisen osalta on ollut 14.4.2025 klo 16.00.

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi, että varapuheenjohtajat eivät ole antaneet lausuntoa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

7 § Tilapäisen valiokunnan esitys valtuustolle

Kunnanvaltuusto asetti 16.12.2024 §:ssä 71 keskuudestaan kuntalain 35 §:ssä tarkoitetun tilapäisen valiokunnan valmistelemaan asiaa, nauttiiko valtuuston puheenjohtaja Tatu Hietala valtuuston luottamusta.

Kuntalain 35 §:ssä säädetään tilapäisen valiokunnan asettamisesta. Tilapäinen valiokunta on erityinen valmisteluelin luottamushenkilöiden luottamuksen arviointia ja erottamista koskevissa asioissa. Kun luottamushenkilön erottamista koskeva asia on tullut vireille, valtuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, jonka on valmisteltava asia. Tilapäinen valiokunta ei arvioi asian oikeudellisia kysymyksiä vaan ainoastaan mahdollista poliittista epäluottamusta. Erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteita.

Hallintolain 6. luvun 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Tilapäinen valiokunta kuuli 17.3.2025 kokouksessaan valtuuston puheenjohtaja Tatu Hietalaa. Tatu Hietalan vastine liitteenä. 15.4.2025 kokouksessa tilapäinen valiokunta päätti pyytää myös valtuuston

varapuheenjohtajien ja kunnanhallituksen lausunnon. Valtuuston varapuheenjohtajat ovat jättäneet vastaamatta kuulemiskirjeeseen. Vastaamatta jättäminen ei estä asian jatkokäsittelyä.

Tilapäinen valiokunta päätti 15.4.2025 kokouksessaan pyytää sen valmisteluun kuuluvassa asiassa myös kunnanhallituksen lausunnon 28.4.2025 mennessä. Kunnanhallitus käsitteli lausunnon kokouksessaan 5.5.2025 (§ 93). Kunnanhallituksen lausunto on käytettävissä tilapäisen valiokunnan kokouksessa 13.5.2025 ja se liitetään pöytäkirjaan.

Kuntalain 69 §:n mukaan luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Tilapäinen valiokunta toteaa, että selvitystyö on koskenut vain valtuuston puheenjohtaja Tatu Hietalan luottamusta. Kuntalain 34 §:ssä määrättyllä tavalla mahdollinen erottamispäätös koskisi kuitenkin kaikkia ko. toimielimen puheenjohtajia.

Liitteet:

Kunnanhallituksen lausunto

Vastine Tatu Hietala

Päätösesitys: Tilapäinen valiokunta esittää valtuustolle, että valtuusto päättää:

1. todeta, että valtuuston puheenjohtajiston erottamisprosessi on tarkoituksenmukaista keskeyttää valtuustokauden päättymisen vuoksi
2. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa

Petri Manninen esitti vastaesityksen, Tiina Torvisen ja Markus Ranuan kannattamana;

1. todetaan suoritettujen kuulemisten ja kunnanhallituksen antaman lausunnon pohjalta, että erottamisprosessi ei anna aihetta jatkotoimenpiteisiin ja erottamisprosessi todetaan loppuun käsitellyksi.
2. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti Petri Mannisen tekemä vastaesitys.

8. § Kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen

Kokouksen pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17:22.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Anitta Jaakola
Puheenjohtaja

Markus Ranua
Sihteeri

Petri Manninen
jäsen

Tiina Torvinen
varajäsen

Ranuan kunta

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Kunnanhallitus

§ 93

05.05.2025

Lausunnon antaminen tilapäisen valiokunnan asiassa

Kunnanhallitus 05.05.2025 § 93

1602/00.01.02/2022

Valtuusto on 16.12.2024 § 71 asettanut kuntalain 35 §:n tarkoittaman tilapäisen valiokunnan selvittämään nauttiiko valtuuston puheenjohtajisto valtuuston luottamusta. Tilapäinen valiokunta on pyytänyt kunnanhallituksen lausuntoa asiassa 24.4.2025 liitteen mukaisesti.

Esittelijänä asiassa toimii kunnanjohtajan sijaisena hallintojohtaja (hallintosääntö 3 §), koska kunnanjohtaja on esteellinen (hallintolaki 28 § kohta 1) ao. asiakohdassa.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus ei anna lausuntoa asiassa. Kunnanhallitus toteaa, että valtuusto päättää siitä, nauttiiko valtuuston puheenjohtajisto valtuuston luottamusta tehtävissään.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja asiasta antaa:
hallintojohtaja Pia Sorvali
puh. 040 679 1411 tai etunimi.sukunimi@ranua.fi

Merkittään, että Tuomas Aikkila ja Keijo Ruonala poistuivat esteellisinä pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (hallintolaki 28.1 §).

Merkittään, että Tatu Hietala ilmoitti olevansa esteellinen (hallintolaki 28.1 §) ja poistui kokouksesta klo 17:39.

Otteen oikeaksi todistaa

Ranualla 08.05.2025

Juhani Mattila
pöytäkirjanpitäjä

Tatu Hietalan vastine tilapäiselle valiokunnalle 17.3.2025

Tatu Hietala (myöhemmin kuultava) sai kutsun kuultavaksi valtuuston 16.12.2024 perustaman tilapäisen valiokunnan 25.2.2025 pitämään kokoukseen. Kutsussa ei ollut mainittu kuulemisen perusteita, josta syystä kuulemiseen ei päästy ko. kokouksessa. Kuultava ja hänen kuulemistilaisuuteen mukaan ottamansa avustaja Mikko Sarajärvi (myöhemmin avustaja) poistuivat tämän vuoksi tilaisuudesta.

Kokouksen jälkeen kuultava sai kutsun uuteen 17.3.2025 pidettävään kuulemistilaisuuteen.

Julkisessa tietoverkossa kunnan sivuilla julkaistu kokousmuistio 25.2.2025 kokouksesta ei vastaa kokouksen kulkua seuraavilta osin:

- Kuultava ja avustaja olivat tilapäisen valiokunnan kokouksessa läsnä kokouksen järjestäytymisestä alkaen aina poistumiseen klo 19.14 saakka.
- Avustaja esitti, että heillä tulee olla mahdollisuus tarkistaa ja allekirjoittaa kuulemiseen liittyvä osio, mutta tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja Anitta Jaakola ilmoitti, että se ei ole mahdollista. Asiaa ei ole merkitty kokousmuistioon.
- Asia eteni siten, että avustaja totesi kuultavan pyytäneen sähköpostilla 12.2.2025 puheenjohtaja Anitta Jaakolalta perusteita kuulemiseen, jotta kuultava avustajineen pystyisi valmistautumaan huolella kuulemistilaisuuteen. Puheenjohtaja sanoi lähettäneensä perusteet kuultavalle ja tilapäisen valiokunnan jäsenille erikseen, mutta kuultava ilmoitti tilaisuudessa, että niitä ei ole tullut hänelle. Puheenjohtaja yritti etsiä kuulemistilaisuudessa tiedostoistaan väittämänsä lähetystä löytämättä niitä. Ainakin osa tilapäisen valiokunnan jäsenistä myös totesivat, etteivät hekään ole saaneet perusteita. Tämän jälkeen puheenjohtaja totesi, että perusteet löytyy joulukuisen valtuuston pöytäkirjasta. Avustaja totesi, ettei niitä kuulu hakea, vaan ne tulee toimittaa kuultavalle. Tämän jälkeen tilapäisen valiokunnan jäsen Markus Ranua sanoi, että nythän me voimme kuitenkin kuulla. Kuultava totesi tähän, ettei hänellä ole kommentoitavaa. Avustaja totesi, että kommentoitavaa on sen jälkeen kun saadaan perusteet kuulemiselle. Kuultava vahvisti asian.
- Kuulemistilaisuudessa puheenjohtaja ilmoitti, että tilapäisen valiokunnan kokouksen pöytäkirja tulee nähtäväksi kunnan sivuille mahdollisimman pian kokouksen jälkeen. Pöytäkirjaa odotettiin, mutta kun sitä ei ilmestynyt kunnan sivuille julkiseen tietoverkkoon, niin avustaja pyysi kunnan kirjaamosta 6.3.2025 kirjallisella tietopyynnöllä pöytäkirjaa. Kunnan kirjaamosta lähetettiin ilman viestin asianmukaista allekirjoitusta tieto 13.3.2025, että kokousmuistiot löytyvät nettisivuilta.

Kokousmuistio 25.2.2025 on siis kirjoitettu näiltä edellä mainituilta osin harhaanjohtavasti.

Elämme oikeusvaltiossa ja kysymys on kuultavan oikeusturvan toteutumisesta ko. prosessissa, joten kuultava avustajineen jättää tämän vastineen kirjallisena 17.3.2025 pidettävälle tilapäisen valiokunnan kokoukselle, jotta kuultavan näkemykset hänen erottamistaan koskevaan asiaan tulevat selville. Vastine pyydetäänkin liittämään kokouksesta laadittavaan tilapäisen valiokunnan pöytäkirjaan.

17.3.2025 pidettävän kokouksen kokouskutsussa mainitaan seuraavaa:

”Valtuuston puheenjohtajan kuuleminen

Tatu Hietala ei nauti poliittisessa mielessä valtuutettujen enemmistön luottamusta valtuuston puheenjohtajan tehtävään. Hänet valittiin tuohon tehtävään valtuuston suurimman ryhmän, eli Keskustan valtuustoryhmän mandaatilla, mutta ei ole enää sen jäsen.”

Kuultava valittiin vuonna 2021 pidetyissä kuntavaaleissa valtuustoon sitoutumattomana Keskustan ehdokaslistalta. Kuultava on ollut koko valtuuston puheenjohtajakautensa ajan poliittisiin puolueisiin sitoutumaton valtuutettu, mutta hän on toiminut Keskustan valtuustoryhmässä.

Kuultava ilmoitti eroavansa Keskustan valtuustoryhmästä valtuuston kokouksessa 11.11.2024 ja samalla hän ilmoitti jatkavansa edelleen sitoutumattomana perustamassaan omassa valtuustoryhmässä. Ennen valtuuston kokousta 8.11.2024 kuultava sai Keskustan valtuustoryhmän puheenjohtaja Sirkka Illikaiselta viestin: *”Tervehdys! Olet ilmoittanut, että et ole käytettävissä Keskustan ehdokkaana tulevissa kuntavaaleissa. Kuulin myös, että olisit keräämässä nimiä jonkin toisen ryhmän ehdokaslistalle. Keskustan valtuustoryhmän puheenjohtajan roolissa kysyn, että miten koet oman roolisi Keskustan valtuustoryhmän jäsenenä nyt tämän vaalikauden loppujaksolla?”* Kuultava vastasi Keskustan valtuustoryhmän puheenjohtajalle: *”Hei, eroan keskustan valtuustoryhmästä.”* Kuultava toteaa tässä tilaisuudessa, että hän on nyt Yhteinen Kotikuntamme -yhteislistalla kuntavaaliehdokkaana, mutta 8.11.2024 hän ei ollut kerännyt vielä yhtään nimeä.

2

Valtuuston kokouksessa 11.11.2024 myös valtuutettu Ulla Ilvesluoto ilmoitti eroavansa Keskustan valtuustoryhmästä ja hän ilmoitti jatkavansa itsenäisenä keskustalaisena valtuutettuna perustamassaan omassa valtuustoryhmässä.

Kuntalaissa ei ole määritelty sitä, mitkä luottamushenkilön epäluottamuksen syyt tai perusteet voivat olla. Selvää on kuitenkin se, että syiden tulee olla asiallisia eivätkä ne voi perustua mielivaltaan. Erottamispäätöksessä on mainittava, mihin luottamuspuola on perustunut. Luonnollisesti myös kuultavan oikeusturvan kannalta on olennaista, että hänelle ilmoitetaan asialliset erottamisen perusteet. 17.3.2025 kokouksutsussa perusteluksi mainitaan ”poliittisessa mielessä”, mitä ei voi pitää riittävänä perusteena erottamiselle seuraavista syistä:

- Kuultava on ollut koko puheenjohtajakautensa ajan puoluepoliittisesti sitoutumaton valtuutettu. Tehdyssä erottamisaloitteesta ja nyt esitetyissä kuulemisperusteista näkyy, että osa Keskustan valtuustoryhmän valtuutetuista, johon myös kokoomuksen ja sosiaalidemokraattien valtuustoryhmät ovat liittyneet, ovat 12 allekirjoittajan voimin lähteneet erottamismenettelyyn ilman asiallisia perusteita, eikä asiallisia perusteita

ole esitetty kuulemistilaisuudessaan vaikka kuultava avustajineen on niitä erikseen pyytänyt.

- Samankaltaisia tapauksia on käsitelty eri oikeusasteissa. Tuoreessa tapauksessa hallinto-oikeus antoi ratkaisun asiassa, jossa toimielimen kaikki jäsenet oli erotettu kuntalain 34 §:n perusteella eli poliittisen epäluottamuksen johdosta. Hallinto-oikeus totesi, että koska aiemmin ko. kaupungissa vastaavanlaisissa loikkaustilanteissa kaupunki ei ole toiminut samalla tavalla eli aiemmin, jos joku on vaihtanut valtuustoryhmää, erottamismenettelyyn ei ole ryhdytty ja siksi valtuuston päätös erottaa toimielimen kaikki jäsenet kumottiin hallintolain 6 §:ssä säädetyn tasapuolisen kohtelun velvoitteen vastaisena. Valtuusto oli siten ylittänyt harkintavaltansa.
- Kuultavan kanssa samassa valtuuston kokouksessa Keskustan valtuustoryhmästä eronneelle valtuutettu Ulla Ilvesluodolle ei ole esitetty kuultavan tavoin epäluottamusta, vaikka Ilvesluoto toimii tarkastuslautakunnan puheenjohtajana.

Hallintolain 6 §:n Hallinnon oikeusperiaatteet mukaan: *”Viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.”*

Emme ole selvittäneet sitä, onko Ranualla ollut aiemmin vastaavia luottamushenkilöiden erottamistapauksia. Tiedossamme niitä ei ole. Erityisen raskauttavaa harkintavallan väärinkäyttöä on se, että samassa valtuuston kokouksessa vastaavanlaisissa tapauksissa asiaa käsitellään epätasa-arvoisesti. Katsomme, että hallintolain 6 §:n mukainen tasapuolinen kohtelu ja viranomaisen toimivallan käyttö hyväksyttäviin tarkoituksiin ei näin ollen toteudu. Lisäksi toimet eivät ole puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Ihmetystä herättää myös se, että tämänhetkisen kokousaikataulun mukaan valtuuston puheenjohtajan erottamisasiaa tullaan käsittelemään kuluvan valtuustokauden viimeisimmässä valtuuston kokouksessa. Näin ollen kuultavalle esitetyt perusteet ja epätasa-arvoinen kohtelu tekevät erottamisen käynnistämisestä erityisen tarkoitushakuisen eikä kuultavalle esitettyjä perusteita voida pitää hallintolain mukaisina.

Kuultava haluaa todeta myös sen, että hän antoi Lapin Kansalle haastattelun Keskustan valtuustoryhmästä eroamisen jälkeen sanomalehden sitä pyytäessä. Kuultava koki, että hänen sananvapauteensa puututtiin tämän jälkeen, sillä häntä alettiin maalittamaan kunnanhallituksen sisäisessä ryhmässä.

Toteamme varmuudeksi kuultavan oikeusturvan toteutumiseksi, että mikäli tilapäinen valiokunta valtuuston kokoukseen asiaa valmistellessaan tuo esille muita perusteita kuin mitä tähän mennessä on esitetty, kuultava avustajineen varaa mahdollisuuden osallistua uuteen kuulemiseen niiden johdosta.

Lopuksi kuultava toteaa, että em. johdosta hänen erottamiselleen ei ole laissa tarkoitettuja perusteita.

Ranualla 17.3.2025

Tatu Hietala
kuultava

Mikko Sarajärvi
avustaja

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 9 pages before this page
Dokumentet inneholder 9 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 9 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 9 sider før denne side

Detta dokument innehåller 9 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende